

अनुसूचित जमातीच्या विकासासाठी राज्य योजनेतून
अनुसूचित जमातीच्या कुटुंबांना घरगुती गॅस मुनिट
पुरविण्याची योजना

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक-वैटक-२००६/प्र.क्र.०/झा.८
दिनांक- २० ऑक्टोबर, २००६

प्रस्तावना:- राज्यातील आदिवासी भेजे हे प्रामुख्याने डोंगराळ गायात आहे. अतिदुर्गम भागात आदिवासी शाहात असल्यामुळे त्यांचा जंगलाशी जवळचा संबंध आहे. आदिवासी प्रामुख्याने जगलामधून क्लाकूडफाटा व इतर साहित्याचा वापर आपल्या दैनंदिन जीवनामध्ये करीत असतात आणि त्यामुळे जंगलतोड होत असते. अनुसूचित जमातीची जी कुटुंबे जंगलात व जंगलाच्या कडेला असतील व त्यांचा स्वयंपाक जळावू लांकडावर असतो अंशा कुटुंबांना गॅस युनिट देऊन वृक्ष/ लाकुडतोड थांबविणे, पर्यावरणाचे संतुलन, राखणे, जनिनीची धूप थांबविणे, पर्जन्यवृद्धीमध्ये वाढ व त्यांच्या घरातील वातापरंण धुरापासून मुक्त करणे व त्यांच्या आरोग्यात सुधारणा करणे हे बाबी विचारात घेऊन पुढील ४ वर्षात ४ लाख आदिवासी कुटुंबांना घरगुती गॅस युनिट पुरविण्याची बाब शासनाच्या विचारातील होती.

शासन निर्णय:- शासनाने सन २००६-०७ ते सन २००९-१० या ४ वर्षात ४ लाख अनुसूचित जमातीच्या कुटुंबांना घरगुती गॅस युनिट पुरविण्याच्या योजना राबविण्याच्या निर्णय घेतलेला आहे. त्यानुषंगाने सदर योजना राबविण्याच्यासंदर्भात खालील अटीनुसार शासन मंजूरी देण्यात येत आहे.

१. सदर योजना केवळ दारिद्र्य रेषेखातील अनुसूचित जमाती (आदिवासी) कुटुंबासाठी राबविण्यात यावी.

२. योजनेच्या खर्चाचे अंदाजपत्रक: एका लागाथर्यासि १४.२ किलो सिलेंडर+गॅस शेगडीसह जोडणी करून देणे. सिलेंडरची किमत अंदाजे रु.३००/-व्याना रक्कम रु.८५०/-, रेग्युलेटर रु.१००/-, गॅस ट्यूबरु.२००/-, डबलबर्नर शेगडी रु. १२००/- असे एकूण रु.२६५०/- किंवा कमाल एकत्रित रु. ३०००/-एकूण खर्च एका लाभार्थी कुटुंबासाठी करण्यात यावा.

३. योजना राबविणारी यंत्रणा : प्रकल्प आधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, ऐट्रोलियम महामंडळ, महाराष्ट्र राज्य स्वाक्षरी आदिवासी विकास महामंडळ, नाशिक यांत्र्यामार्फत राबविण्यात यावी.

३. नियंत्रण अधिकारी : आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक, संबंधित शासिरिस्त आगुक्त, आदिवासी विकास, व महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ, नाशिक योजनेचे नियंत्रक आधिकारी म्हणून काम करतील.

४. लाभार्थ्याची निवड: संबंधित एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प अधिकारी यांनी करावी.

५. प्रकल्प क्षेत्राची निवड :

१) प्रकल्प निहाय वितरण करायादावतचे क्षेत्र संबंधित कंपन्याकडून निवडण्यात याते.

२) एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्पातर्गत गावांची निवड, लाभार्थ्याची निवड आणि लांचे नकाशे याबाबतची गादी/माहिती व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ, नाशिक यांनी तेल कंपन्याच्या राज्य समन्वयकास उपलब्ध करून द्यावी.

६. योजनेची कार्यपद्धती :

१) राज्य समन्वयक, तेल उद्योग महाराष्ट्र राज्य कार्यालयाने कोणत्या कंपनीला किती लाभार्थी आणि कोणते क्षेत्र देण्यात यावे व याबाबतचा निर्णय घ्यावा.

२) महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ, नाशिक यांनी डिस्ट्रीब्युटर्सिप मिलण्याबाबत राज्य समन्वयक, तेल उद्योग, महाराष्ट्र राज्य कार्यालयाकडे अर्ज सादर करावा.

३) संबंधित कंपन्यानी राज्य समन्वयक कार्यालयाने "कंट्रूम डिपोल्या लाभार्थी संरक्षेनुसार आदिवासी क्षेत्रात कार्यरत असलेल्या त्या कांगनीच्या" वितरकांमार्फत लाभार्थ्यांना गैस पुरवठा करावा.

४) पेट्रोलियम गहामंडळाचे शांधिकारी किंवा त्यांचे एजंट यांनी लाभार्थी कुटुंबाच्या गटांना गैस वागरणे व सुरक्षेबाबतचे प्रशिक्षण द्यावे. तसेच लाभार्थी कुटुंबियांच्या घरी गैस जोडणी करून हेण्याची जबाबदारी पेट्रोलियम कंपन्याच्या गैस एजन्सीकडे राहील. त्यानंतर ती गैस एजन्सी ० ते १५ किलोमीटरच्या परिसरापर्यंत गैस वाटपाचे काम करेल व त्या पलिकडील लाभार्थ्यांना घरगुती गैसचा पुरवठा व वितरण महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ, नाशिक यांच्याकडून करण्यात येईल.

५) गैस एजन्सीची सेवा ही निशुल्क राहील व वेळोवेळी उद्यावणा-या तक्रारीचे निशुल्क निवारण संबंधीत वितरकांमार्फत करण्यात याते.

६) या योजनेतर्गत शासनामार्फत परिच्छेद क्र. २ गद्ये नगूद केल्याप्रमाणे लाभार्थ्यांना गॅस युनिट पुरविणे अपेक्षित असून गॅस सिलेंडर भरणे इच्छा भविष्यातील खर्चे लाभार्थी कुटुंबियांकडून करण्यात यावा.

८. योजनेच्या अटी व शर्ती:

१) लागार्थी कुटुंबियास गॅस युनिट कधीच विक्री येणार नाही. तसेच ते हस्तांतरितही करता येणार नाही. तसे केल्यास त्यास दोषी मानून त्याच्याविरुद्ध कागदेशीर कारवाई करण्यात यावी.

२) प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प यांनी संबंधीत लाभार्थ्यांस प्रत्यक्ष भेट देऊन योजनेच्या उद्दिष्टप्रमाणे लाभार्थी पात्र असल्याची खात्री करावी.

३) विधवा, परित्यक्त्या व आदिस जमातीच्या कुटुंबाना याचा लाग प्राधान्याने देण्यात यावा.

९. योजनेचे नियंत्रण व मूल्यमापन: प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प यांनी या योजनेची तागासणी करावी व त्याच्या उपयोगितेबाबतची दरमहा व त्रैमासिक माहिती अपर आयुक्त आणि आयुक्त, आदिवासी विकास गोना पाठवावी.

१०. सदर योजनेस सन २००६-२००७ या वर्षासाठी लागणारा निधी रु. ३० कोटी हा हिताळी अधिवेशनात पुरवणी मागाणी सादर करून व ती मंजूर झाल्यानंतर उपलब्ध करून दिला जाईल. यासंदर्भात स्वतंत्ररित्या आदेश निर्गमित करण्यात रोतील.

११. सदरहू शासन निर्णय वित्त विभागाच्या सहायतीने त्या विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक- ६२९/०६/लाय-१४, दि. २२-८-०६ अनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

१२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २००६१०९३९९९०३००९ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

भी. W. २०१००८
(ल. दा. व्यास)
उप सचिव

प्रति,

आयुक्त, आदिवासी विकास नाशिक.

सर्व अपर आयुक्त, आदिवासी विकास,

सर्व प्रकल्पा अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प.

सचालक, माहिती व प्रसिद्धि, संदालनालय, मुंबई.

सर्व जिल्हाधिकारी,

साज्य समन्वयक, तेल उद्योग, महाराष्ट्र साज्य, इ अँड एफ विंग, मेकर टॉवर्स, ९२ वा मजला, कफ परेस्ट, मुंबई-५०० ००५.

सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी जिल्हा परिषद.

जिल्हा कोषागार अधिकारी (१५ आदिवासी जिल्हे)

महालेखापाल (लेखा व अनुशेयता) / (लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र-१, मुंबई/नागपूर वित्त विभाग (व्यय-१४), मंत्रालय, मुंबई.

अन्न व नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

ना. नंत्री/राज्यनंत्री, आदिवासी विकास वांचे खाजगी संचिप, मंत्रालय, मुंबई

मा. मुख्य सचिव, यांचे स्वीय सहायक.

स्वायं सहाय्यक, सचिव, आदिवासी विकास विभाग यांचे कार्यालय.

स्वीय सहाय्यक, सहसचिव/उप सचिव, आदिवासी विकास विभाग,

सर्व अदर सचिव/कक्ष अधिकारी, आदिवासी विकास विभाग,

कक्ष अधिकारी, का.७ आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.

निवड नस्ती (का.८), आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.